

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a doua din Post - a Sfântului Grigorie Palama

În această săptămână,
sâmbătă:

Buna Vestire

Din tâlcuirea Evangheliei duminicii - Sfântul Grigorie Palama -

Iubirea de slavă omenească i-a îndepărtat pe farisei de credința în Domnul, de aceea El le-a grăit lor: „Cum puteți voi să credeți, când primiți slavă unii de la alții, și slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutați?” (Ioan 5, 44). Înseși avuțiile și nunțile și grijile de lucrurile acestei vieți i-au îndepărtat pe alții de la înaintarea spre mântuire, dar pe unele ca acestea slăbănogirea trupului le-a înlăturat oarecum și le-a nimicit din cugetările celui bolnav de paralizie. De unde se vede că boala este uneori mai bună pentru cei păcătoși decât sănătatea, pentru că îi ajută pe aceștia să se mântuiască, slăbind lăuntricele lor aplecări spre cele rele. Datoria pricinuită de greșeli boala o plătește într-un fel prin suferință, făcându-i pe unii să primească mai întâi tămăduirea sufletească, apoi și tămăduirea trupului, și mai cu seamă atunci când bolnavul, înțelegând că lovitura primită este o vindecare de la Dumnezeu, o înfruntă cu bărbăție și cade la pământ, cu credință, închinându-se înaintea lui Dumnezeu, și prin fapte, pe cât îi stă în putere, cheamă vindecarea. Aceasta a făcut și slăbănogul prin fapte, precum și Domnul a vădit-o prin cuvintele și faptele Sale, chiar dacă fariseii, neînțelegând acestea, au hulit și au cârtit. Căci spune Evanghelia: „Și văzând Iisus credința lor”, și pe bolnavul purtat, și pe cei ce-l scoborau prin acoperiș, “a zis slăbănogului: Fiule iertate îți sunt păcatele tale !”

O, ce numire fericită! Slăbănogul a auzit cuvântul „fiule” și a fost înfiat de către Tatăl cel ceresc și, lipindu-se de Dumnezeu cel fără de păcate, a devenit îndată și el lipsit de păcate prin iertarea păcatelor; și ca să urmeze și primenirea trupului, el primește mai întâi sufletul mai înălțat decât păcatul de la Cel ce cunoștea că, la început, sufletul său căzuse în capcanele păcatului și bolile trupului și moartea au urmat după dreapta judecată a Lui.

(continuare în pagina 3)

Grafică realizată de Miruna-Ioana Nicolaev

Evanghelia duminicii (Marcu II, 1-12) Vindecarea slăbănogului din Capernaum

1. Și intrând iarăși în Capernaum, după câteva zile s-a auzit că este în casă.
2. Și îndată s-au adunat mulți, încât nu mai era loc, nici înaintea ușii, și le grăia lor cuvântul.
3. Și au venit al El, aducând un slăbănog, pe care îl purtau patru inși.
4. Și neputând ei, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul.
5. Și văzând Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule iertate îți sunt păcatele tale !
6. Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședeau și cugetau în inimile lor:
7. Pentru ce vorbește Acesta astfel ? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu ?
8. Și îndată cunoscând Iisus, cu duhul Lui, că așa cugetau ei în sine, le-a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre?
9. Ce este mai ușor a zice slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice. Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă?
10. Dar, ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului:
11. Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta.
12. Și s-a sculat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată.

Sărbătoarea Bunei Vestiri face dezlegare la pește, vin și untdelemn, fiind una din cele două zile cu astfel de dezlegare din Postul cel Mare.

Vestea cea Bună ne este adresată și nouă !

În fiecare an, la 25 martie, creștinii sărbătoresc Buna Vestire, praznic împărătesc ce amintește de momentul în care Arhanghelul Gavriil – acel înger de care se leagă evenimentele din istoria Mântuirii neamului omenesc – a vestit Sfintei Fecioare că ea va naște pe Mesia (Luca 1, 26-38). Sărbătoarea Bunei Vestiri reprezintă începutul punerii în lucrare a planului lui Dumnezeu din veșnicie cum spune Troparul sărbătorii: *“Astăzi este începutul mântuirii noastre și arătarea tainei celei din veac. Fiul lui Dumnezeu, Fiu Fecioarei se face și Gavriil harul bine-l vestește”*. Dar Întruparea nu a fost, precum evidențiază și Nicolae Cabasila, „numai lucrarea Tatălui, a Puterii Sale și a Duhului Său... ci și lucrarea voii și credinței Fecioarei... Așa cum Dumnezeu S-a întrupat de bunăvoie, tot astfel a dorit ca Maica Sa să-L poarte slobodă și cu deplină vrerea ei”. Astfel Maria este cea mai înaltă pildă de răspuns liber dat propunerii de mântuire a lui Dumnezeu. Ea se arată drept pildă de sinergie sau împreună-lucrare între om și Dumnezeu.

La început, apariția Arhanghelului și salutarea sa („Bucură-te” – reprezenta și o formă de salut, *Haere*, dar în cazul acesta însemna mult mai mult) i-au adus Născătoarei de Dumnezeu tulburare. Vestea îngerului că va deveni Maică a lui Dumnezeu o primește nu cu îndoială și necredință, ci cu gândul: „Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?” Întrevedem în această replică datoria cunoașterii; nu precede la împlinirea poruncii fără cunoaștere, ci a cerut informația de la Înger pentru ca mai întâi să cunoască pe Dumnezeu. Iar această cunoaștere a Cuvântului, voii și poruncilor lui Dumnezeu reprezintă o îndatorire pentru orice creștin și o acută necesitate a zilelor noastre când există atâta confuzie, atâtea învățături amestecate ce fac tot mai dificilă distingerea între ceea ce este bine și ceea ce este rău.

Cunoașterea lui Dumnezeu este o condiție esențială a credinței. Fără cunoaștere nu putem vorbi de credință, aceasta fiind ea însăși o cale a cunoașterii. Sfântul Apostol Pavel afirma despre aceia care se grăbesc să împlinească poruncile fără a le cunoaște „că au râvnă dar n-au pricepere”.

După cum afirmam, Dumnezeu nu-și impune voia asupra Mariei, ci așteaptă răspunsul ei liber pe care ea îl oferă cu multă smerenie: *„Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!”* (Luca 1, 38). Astfel neascultarea Evei a fost cumpănită, spun Sfinții Părinți, de ascultarea Mariei. Vestea bună, Evanghelia, Bunavestire, este îndreptarea faptelor care s-au petrecut la începutul creației omului, în Raiul fizic numit Eden. Odinioară, prin femeie, a început căderea, cu toate consecințele sale, iar acum tot prin femeie, a început tot binele. Astfel, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu este noua Evă. Atunci era Raiul fizic, acum este Biserica; atunci era Adam, acum este Hristos; atunci Eva, acum Maria; atunci șarpele, acum Gavriil; atunci s-a auzit șoapta ademenitoare a diavolului-șarpe, acum îngerul îi strigă Mariei *“bucură-te”*. (Cuviosul Iosif Vrieniș)

Între sfinți, Biserica Ortodoxă rezervă un loc

aparte cinstirii Sfintei Fecioare Maria, închinată drept cea mai mărită între făpturile lui Dumnezeu, *“mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât serafimii”*.

Sfânta Fecioară Maria a fost și rămâne un stâlp al nădejzii creștine, bucurându-se de o autoritate deosebită în conștiința noastră. În primul rând, este destinatară a cererilor noastre mai ales atunci când ne aflăm în stare de păcătoșenie sau de dificultate în a aborda pe Dumnezeu din pricina păcatelor noastre. Maica Domnului este mijlocitoare pentru noi înaintea lui Dumnezeu, simțind în intervenția ei puterea rugăciunii și împlinirea negreșită a cererilor noastre. Și desigur aceste cereri pe care noi le adresăm Maicii Domnului ne pun pe noi în postura de fii ai săi, o privim pe Maica Domnului ca pe mama noastră. O simțim familiară și apropiată de fiecare dintre noi.

Întreaga ei viață, întregul ei țel este aducerea noastră la El. În acest sens, teologul ortodox grec N. A. Nissiotis evidențiază: *“Așa cum se vede în icoană, Maria nu este niciodată singură, ci întotdeauna cu Hristos. Astfel rugăciunea către ea este rugăciunea Bisericii împreună cu ea către Fiul întrupat. Mai curând trebuie să vedem în Maria pe Preasfânta (Panaghia), cea dintâi și cea mai deplină între sfinți, călăuzindu-i în neconținută rugăciune către Fiul ei. Biserica nu se roagă în slujbe Născătoarei de Dumnezeu, ci se roagă împreună cu ea lui Dumnezeu. Ea este puterea ce însuflește, călăuzitoare a acestei neconținute rugăciuni stăruitoare a părtașiei sfinților către Dumnezeu Treimic”*¹.

Sărbătorirea faptelor legate de sfânta întrupare nu este suficientă, fiind necesar ca întruparea să fie privită și din punct de vedere existențial și duhovnicesc. Potrivit Sfinților Părinți (Sf. Grgorie al Nisei, Sf. Maxim Mărturisitorul, Sf. Simeon Noul Teolog etc.), ceea ce s-a petrecut somatic în Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, se petrece duhovnicește în fiecare om al cărui suflet își dobândește fiecioria, curățindu-se de patimi. Hristos, Care după trup S-a născut o singură dată, duhovnicește, vrea să Se nască de-a pururi din cei care vor aceasta și, astfel, Se face prunc, crescând în aceștia prin virtuți. Mai mult ca oricând suntem chemați a ne apropia de Dumnezeu prin calități și virtuți pe care iată, însăși Sfânta Fecioară ni le pune în față: prin cunoașterea Cuvântului și poruncilor lui Dumnezeu, prin smerenie, ascultare, împlinirea voii Lui, prin rugăciune către Dumnezeu, prin iubire și rugăciune pentru oameni, pentru cei din jur.

Evidențiam faptul că Buna Vestire a Maicii Domnului reprezintă vestea bună dată neamului omenesc, adică înștiințarea că Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat. Această praznuire universală trebuie să completeze sărbătoarea personală, adică propria noastră bunăvestire; să primim înainte-vestirea mântuirii personale, cea mai importantă veste a vieții noastre.

Vasilica Onofrei

¹ *Interpreting Orthodoxy*, Light and Life Publishing Company, Mpls. MN, apud: Anthony M. Coniaris, *Introducere în credința și viața bisericii ortodoxe*, Editura Sophia, București, 2001, pp. 126-127

Sfântul Grigorie Palama – repere biografice

Sfântul Grigorie Palama (1296- 1359) este unul dintre cei mai de seamă teologi ai perioadei post-patristice, ale cărui viață, gândire și scrieri stau nu numai la baza spiritualității răsăritene, ci a celei creștine în general. S-a născut în anul 1296 la Constantinopol dintr-o familie aleasă. Încă din adolescență a fost atras de frumusețea vieții monahale, fiind inițiat în practica Rugăciunii inimii de Teolept, mitropolitul Filadelfiei. În 1317, vine la Sfântul Munte Athos, într-o perioadă de mare înflorire a vieții monahale și a culturii teologice. Devenind ucenic al monahului Nicodim Pustnicul, este tuns în monahism. Va rămâne la Sfântul Munte timp de 20 de ani, viețuind în prejma unor mari duhovnici, având astfel prilejul de a aprofunda practica isihastă a Rugăciunii inimii.

A scris cea mai mare parte a lucrărilor sale luptând cu teologia scolastică apuseană pentru stabilirea adevărului, definind teologia ortodoxă care fundamentează practica isihastă recapitulând, dezvoltând și înnoind în chip creator teologia Părinților Bisericii de până la el. Trei sinoade, desfășurate între 1314 și 1351, au condamnat erezia adversarilor Sfântului Grigorie, proclamând ortodoxia învățaturii sale. În anul 1347, a fost ales și hirotonit Arhiepiscop al Tesalonicului, iar în anul 1359 a trecut la cele veșnice.

Prin sinodul organizat în anul 1368, s-a hotărât trecerea sa în rândul sfinților, fixând ca dată de pomenire alături de ziua de 14 noiembrie și Duminica a doua din Sfântul și Marele Post, după Duminica Ortodoxiei, ca o recunoaștere a rolului său hotărâtor în formularea și apărarea dreptei credințe.

Din tâlcuirea Evangheliei – Sf. Grigorie Palama

(continuare din pag. 1)

Dar învățătorul Legii auzind zice Scriptura, au cugetat în sinea lor: *“De ce grăiește hulă Acesta ? Cine poate să ierte păcatele decât Unul Dumnezeu ?”* (Matei 9, 3; Marcu 2, 7). Iar Domnul, ca ziditor al inimilor, cunoștea și cugetările nevăzute din inimile cărturarilor, căci El le grăia lor: *“Pentru ce cugetați rele în inimile voastre? Căci ce este mai lesne a zice: Iertate sunt păcatele tale, sau a zice: Scoală-te și umblă?”* (Matei 9, 4-5). Cărturarilor li se părea că neputând Domnul să vindece pe slăbănog, umbla să scape prin ceva nevăzut, adică prin iertarea păcatelor, care nu era decât vorbă goală; astfel de cuvinte le grăia El ca un Stăpân, cu putere de poruncă, dar ei huleau că era lucru ușor pentru oricine care ar voi să-l facă. De aceea Domnul le grăiește lor: *“Dacă aș fi vrut să spun cuvinte noi, care nu au un temei în fapte, cu atât mai ușor mi-ar fi fost să le spun pe acestea amândouă fără vreo împlinire a faptei, adică scularea slăbănogului și iertarea păcatelor sale. Dar ca să știți voi că nu este nelucrător și fără urmare cuvântul Meu, și că nu umblu să scap (prin vorbe) cu iertarea păcatelor acestuia pentru că aș fi, chipurile, neputincios să săvârșesc vindecarea bolii, iată că Eu am slobozenie dumnezeiască pe pământ, ca Fiu de o ființă cu Tatăl ceresc, chiar dacă am luat trupește firea voastră cea*

căzută din har”. Atunci El a grăit către slăbănog: *“Ție îți zic: scoală-te, ia patul tău și mergi la casa ta! Și îndată, ridicându-se înaintea lor, luând patul pe care zăcuse, s-a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu”* (Luca 5, 18-26).

Și cuvântul și minunea aceasta se împotrivesc judecății cărturarilor, chiar dacă există și o anumită potrivire. Căci într-adevăr, așa cum arată ei, nici un om cu de la sine putere nu poate să ierte păcatele. Dar este o minciună a fariseilor și o afirmație smintită că Hristos nu-i decât un om, iar nu Dumnezeu cel Atotputernic, Cel pe Care nimeni nu L-a văzut, nici nu L-a auzit, iar acum S-a arătat, Dumnezeu și Om, având îndoite și firea Sa și lucrarea, grăind asemena nouă ca om, săvârșind cele pe care le voiește cu cuvântul și cu porunca Sa ca Dumnezeu; și încredințare ne-a data prin faptele Sale întrucât, la început, toate – zice Psalmistul – *“El a zis și s-au făcut, El a poruncit și s-au zidit”* (Psalmi 32, 9). De aceea și acum fapta a urmat îndată cuvântului Său; căci îndată slăbănogul *“ridicând patul lui, a ieșit înaintea tuturor, încât s-au mirat mult cu toții”*. Pentru iertarea greșelilor, chiar de către oameni supuși adeseori păcatului, se săvârșește prin cuvânt, dar a izgoni o boală, și încă una atât de gravă, se face numai prin porunca și cuvântul lui Dumnezeu. Ceea ce și Evanghelistul dă să se înțeleagă spunând că s-au uimit mult toți câți au văzut această minune, slăvindu-L ei pe Dumnezeu, săvârșitorul acestei fapte minunate și al altor lucrări slăvite și nemaiauzite, al căror număr nu se poate socoti. Și ziceau (toți cei ce fuseseră martori ai minunii): *“Asemenea lucruri n-am văzut niciodată”* (Marcu 2, 12).

Dacă acei oameni, care au dat slavă cu cuvântul și, arătând că minunea era mai mare decât cele săvârșite în trecut, au spus că nicidecum nu mai văzuseră așa ceva, atunci noi, care nu mai putem să spunem aceasta acum (căci am văzut multe alte minuni, chiar cu mult mai mari decât acestea, nu numai de la Hristos, ci și de la ucenicii și urmași Săi, săvârșite doar prin chemarea numelui lui Hristos), așadar noi, fraților, vom aduce slavă Lui prin fapte, luând ca pildă pentru virtute și minunea aceasta în chip duhovnicesc. Deoarece fiecare om dintre cei legați de plăceri este slăbănog, zăcând cu sufletul pe patul vieții de desfătare și cu trupul în părelnică odihnă. Dar atunci când este încredințat de îndemnurile evanghelice, pocăindu-se, își biruiește păcatele sale și slăbănogirea pricinuită de acesta sufletului său, fiind ridicat și adus la Domnul de către aceste patru puteri: cercetarea de sine, mărturisirea păcatelor săvârșite mai înainte, făgăduința pentru viitor de încetare a faptelor rele și rugăciunea către Dumnezeu. Dar nu se poate apropia acesta de Dumnezeu, dacă nu se descoperă și nu se dezvelește acoperișul, aruncându-se la o parte olanele, chirpiciul și toate celelalte. Iar acoperișul este în noi partea cugetătoare a sufletului, ca una ce stă deasupra tuturor puterilor lucrătoare dinlăuntrul nostru. Însăși cugetarea are multă țărână așezată peste ea, prin legătura sa cu patimile și cu cele pământești. Dar când legătura aceasta este nimicită și aruncată la pământ de către cele patru puteri arătate, atunci putem ajunge la adevărata despovărare, adică să fim smeriți cu adevărat și credincioși înaintea Domnului, cerând și căpătând de la El tămăduirea.

Despre smerenie - Sfântul Vasile cel Mare –

Socotești că ai săvârșit vreo faptă bună ? Mulțumește lui Dumnezeu! Nu te mândri cu ea față de semenul tău! *“Fiecare, spune Pavel, să-și cerceteze fapta lui, și atunci va avea laudă față de sine numai, și nu față de altul”* (Gal. 6, 4). Cu ce ai folosit pe semenul tău, dacă-ți trâmbezi credința, dacă spui că ai suferit prigoniri pentru numele lui Hristos sau dacă spui că ai îndurat ostenele postului? De pe urma tuturor acestora tu câștigi, și nu altul. Teme-te să nu ai aceeași cădere ca și diavolul, care s-a mândrit față de om, dar a căzut mai jos decât omul și a ajuns călcat în picioare de cel pe care avea de gând să-l calce în picioare. La fel a fost și căderea israeliților. S-au mândrit față de celelalte neamuri spunând că sunt necurate, și ei cu adevărat au ajuns necurați, iar neamurile s-au curățit. *“Dreptatea lor a ajuns ca o cârpă lepădată”* (Isaia 64, 6), iar nelegiuirea și necredința neamurilor s-au șters prin credință. Într-un cuvânt, adu-ți aminte de adevărul proverbului care spune: *“Dumnezeu celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har”* (Prov 3, 34). Să ai în fața ochilor cuvintele Domnului: *“Tot cel ce se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește se va înălța”* (Luca 14, 11). Să nu fii judecător nedrept când judeci faptele tale, și nici nu le judeca pentru a-ți face plăcere. Dacă ți se pare că ai făcut vreun bine, nu socoti numai acest bine, uitând cu știință celelalte păcate; nici nu te mândri cu faptele bune săvârșite astăzi, iertându-te singur de faptele rele săvârșite ieri sau alaltăieri, ci, când ai de gând să te lauzi cu o faptă bună săvârșită acum, adu-ți aminte de fapta rea de mai de demult, și atunci vei pune capăt mândriei nesăbuite. Dacă vezi pe semenul tău păcătuind, nu te uita numai la acest păcat al lui, ci amintește-ți de faptele bune pe care le-a săvârșit și le săvârșește; și adeseori vei vedea că este mai bun decât tine, dacă vei cerceta toate faptele lui și nu te vei opri la nimicuri. Nici Dumnezeu nu cercetează doar cu amănuntul faptele oamenilor. *“Eu, spune Domnul, vin să adun faptele și gândurile oamenilor”* (Isaia 66, 18). Odată, când Dumnezeu a voit să pedepsească pe Iosafat pentru un păcat săvârșit, Și-a adus aminte și de faptele lui bune și a zis: *“Dar au fost găsite și fapte bune întru tine”* (II Par. 19, 3).

Nu fi aspru când dojenești, nici grabnic și pătimaș când mustri, că și aceasta este tot mândrie. Nu osândi pe alții pentru toate fleacurile, ca și când tu ai fi cu desăvârșire drept. Privește cu ochi înțeleghători pe cei ce greșesc și ridică-i duhovnicește din păcatul lor, așa cum îndeamnă apostolul, *“luând seama la tine însuși, ca să nu cazi în ispită”* (Gal. 6, 1).

PROGRAMUL DUHOVNICESC ÎN POSTUL MARE

Pentru Taina Spovedaniei:

- Marțea, Miercurea și Joia: 8.00 - 11.00 și 18.00 - 20.00
- Vinerea: 7.00 – 8.00; 10.00 – 12.00 și 17.00 – 20.00
- Sâmbăta: 17.00– 20.00
- din considerente canonice temeinice și pentru a nu afecta desfășurarea serviciului liturgic, SÂMBĂTA, DUMINICA și în SĂRBĂTORILE CU CRUCE ROȘIE NU MAI SPOVEDIM DIMINEAȚA ÎNAINTE DE SF. LITURGHIE

Pentru primirea Tainei Sfintei Împărtășanii:

- ❖ DUMINICA, în SĂRBĂTORILE CU CRUCE ROȘIE sau SÂMBĂTA, la Sfânta Liturghie și nu în afara acesteia. Pentru a beneficia cu adevărat de unirea cu Trupul și Sângele lui Hristos, recomandăm primirea Sfintelor Taine în momentul canonic orânduit de Sfinții Părinți, adică spre sfârșitul Sfintei Liturghii și după convenita citire a rugăciunilor pentru Împărtășanie.
- ❖ Pentru ca urcușul duhovnicesc al Postului Mare să fie ziditor pentru toți, îndemnăm pe credincioșii noștri să-și poarte de grijă de cele sufletești și să se spovedească în această perioadă, până la Duminica Floriilor, săptămâna Patimilor având un caracter cu totul special, dedicat Jertfei Mântuitorului și nu problemelor noastre personale.
- ❖ Pentru persoanele bolnave sau în vârstă, care nu pot veni la Biserică, se pot face programări pentru împărtășanie la domiciliu, la tel. 211 273 sau 0742 044 844

Astăzi se încheie colecta pentru Fondul Central Misionar începută duminică, 12 martie a.c.

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank